

Průmyslová výroba v ČR mění svůj charakter

EKONOMIKA: Český průmysl se zhruba 151 tisíci aktivními podniky si stále drží zhruba třetinový podíl na hrubém domácím produktu, zatímco v EU je to přibližně pětina, průmysl zaměstnává asi třetinu lidí u nás. „Průmysl je dlouhodobým motorem české ekonomiky,“ uvedl předseda Českého statistického úřadu Jan Fischer.

Mezi roky 2000 a 2005 rostla domácí průmyslová produkce průměrně ročně o 6,7 %. Loni se růst ještě zrychlil, průměrné tempo mezi 1. čtvrtletím 2006 a 1. čtvrtletím 2007 dosáhlo 11,3 %. Odvětví v posledních letech podle statistiků mění tvář. Tuzemské podniky přecházejí k náročnějším produktům s vyšší přidanou hodnotou, už neplatí, že by české podniky byly jen montovny. Mění se i odvětvová struktura průmyslu. Podniky se stále více orientují na náročnější odvětví. Podle tržeb v roce 2006 se od roku 2000 téměř zdvojnásobil na 15,7% podíl elektrotechnického průmyslu na celkových tržbách sektoru, podíl nejsilnějšího tuzemského oboru, výroby dopravních prostředků, se zvýšil

V ČR dominují automobilky a elektronika.

na 20,4 %. Zhruba o třetinu naopak poklesl význam potravinářství a o více než polovinu klesl ve srovnání s rokem 2000 podíl textilní výroby na 2,1 %.

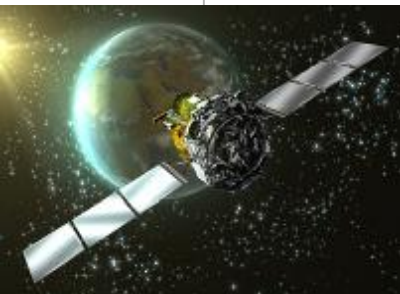
Českému průmyslu jako celku se má dařit i nadále. Statistci tak usuzují z rychlého tempa růstu nových zakázek ve sledovaných odvětvích. Více než tři pětiny zakázek přicházejí ze zahraničí. Zdrojem růstu by mohly být například nové továrny na Slovensku, kde se české firmy mohou uplatnit jako subdodavatelé.

Odvětví se otevírá do zahraničí, více než polovina průmyslu pracuje pro export. Přímý vývoz tuzemských podniků se v roce 2006 podílel na celkových tržbách 48,6 %, zatímco v roce 2000 to bylo z 37,5 %. Počet podniků pod zahraniční kontrolou v ČR vzrostl mezi lety 2000 a 2006 o 84 %. Právě ty přispívají nejvíce k exportní orientaci tuzemského průmyslu, na celkových tržbách průmyslu se podílejí 58,6 % a na tržbách z přímého vývozu 75,2 %.

Český vesmírný průmysl uznán jako partner ESA

KOSMICKÝ PRŮMYSL: Česká vesmírná aliance (ČVA) je asociace malých a středních podniků pod záštitou agentury CzechTrade, založená s cílem urychlit českou průmyslovou účast na vesmírných projektech ESA. Zatímco její podněty a nemalé praktické zkušenosti nejsou prozatím brány na zřetel národními zástupci pro vesmír, byla ČVA přizvána stát se zakládajícím členem panevropské průmyslové asociace SME4space, kterou ESA považuje za klíčového partnera při přípravě nových vesmírných programů. Na pařížské air-show podepsal dohodu o spolupráci mezi ESA a SME4space generální ředitel ESA J. J. Dordain.

„Poté co pan Dordain prohlásil, že se ČR stane členem ESA už za rok, je přizvání naší aliance do tohoto poradenského orgánu pro ESA, které je výsledkem její úspěšné spolupráce s vesmírnými průmyslovými asociacemi z Velké Británie a Itálie, dalším pozitivním krokem k zapojení českých techniků a inženýrů do těchto prestižních projektů,“ uvedl lídr ČVA a člen představenstva SME4space Petr Bareš.

ESA je pro ČR šancí v kosmickém průmyslu.

ESA je mezistátní organizace založená s cílem zvýšit konkurenceschopnost průmyslu členských zemí na světovém trhu technologií. U nás je ale vesměs prezentována jako výzkumný institut, čímž dochází k demotivaci našeho průmyslu, pro který je členství určeno. Začlenění ČVA do poradenského orgánu SME4space, který bude podle Dordaina důležitým zdrojem know-how

pro ESA, je oceněním rostoucích českých průmyslových zkušeností ve vesmírných aktivitách. ČVA uvítá připojení dalších českých MSP, které mají zájem o vývoj nových technologií a zároveň na tom chtějí i trochu vydělat. ESA financuje projekty v plném rozsahu a navíc dovoluje i menší

zisk. ESA nejenže nebrání komerčnímu užití takto získaného know-how dodávající firmou, ale takovéto užití navíc vítá a podporuje. „Nenechte se odradit – naše firmy se nemusí bát porovnání s členskými zeměmi Evropské vesmírné agentury. V ČVA se dozvíte, jak na to, aniž byste museli umět vypočítávat oběžné dráhy komet,“ říká Petr Bareš.

Čtete nové číslo časopisu

Technik

TÉMA:
Svět kolem kol

Čipy inspirované přírodou

SPECIÁL:
Obrábění a tváření

Objednejte si ZDARMA ukázkový výtisk:

<http://ib.ihned.cz/predpl/a/nazk.php?idkamp=iHNed&tit=TE>

economia
OBSAH ROZHODUJE

TÝDEN VE ZKRATCE

Biopaliva nastoupí v ČR od podzimu

Biopaliva se začnou v ČR přimíchávat do pohonných hmot ještě letos. Prezident Václav Klaus podepsal novelu zákona o ochraně ovzduší a od 1. září se začne s přidáváním do nafty metylesteru řepkového oleje, od ledna biolihu do benzínu. Přimíchávání biopaliv sníží podle ministra životního prostředí Martina Bursíka závislost země na dodávkách ropy a zároveň zvýší podíl obnovitelných zdrojů. Pomůže také zemědělcům uplatnit jejich produkci. Původní vládní návrh počítal s přimícháváním až od počátku příštího roku. Kontrola se bude řídit zákonem o správě daní a poplatků a budou se na ní podílet inspektoři České obchodní inspekce. Kontrolu by měli provádět také celníci, a to v daňových skladech, nikoli přímo u čerpacích stanic. Sankce by měla být 2 miliony Kč za neplnění evidence a 75 Kč za každý litr biopaliv, který měla firma v rámci svého podílu na trh dodat, ale neučinila tak. Dovozece pohonných hmot bude také muset s předstihem sdělit celnímu úřadu místo a datum přijetí pohonných hmot, aby správce daně mohl odebrat vzorek ke kontrole.

Škoda chce expandovat na zahraniční trhy

Škoda Auto plánuje další expanzi a do roku 2010 by chtěla vyrábět skoro o polovinu více vozů než dnes. V rozhovoru s agenturou Reuters to řekl šéf automobilky Detlef Wittig. S největším nárůstem výroby však nepočítá v ČR, ale v nových provozech, v zahraničí. „Staneme se zahraničním výrobcem a budeme se silně angažovat na rozvíjejících se trzích, jako je Čína, Indie či Rusko. Nejsilnější růst se totiž bude odehrávat právě tam,“ řekl Wittig. Jen letos chce Škoda v Číně vyrobit 30 tisíc vozů a postupně se dostat až na 100 tisíc kusů ročně, v Rusku chce do roku 2010 ročně vyrábět 50 až 60 tisíc aut, a podobně v Indii uvažuje o zvýšení výroby z nynějších asi 20 tisíc na 40-50 tisíc vozů ročně. Vedení koncernu uvažuje i o rozšíření modelových řad ze současných čtyř (Fabia, Roomster, Octavia a Superb) na další modely vyvinuté právě s ohledem na rozvíjející se trhy, tzn. v segmentu levnějších automobilů.

NOVINKY

Obliba navigačních přístrojů roste, z aut už se stěhují i do mobilů

ICT: Prodej přenosných navigačních systémů určených především do automobilů letos celosvětově vzroste o dvě třetiny na 19 milionů z loňských 11,4 milionu. Jak konstatovali zástupci společnosti Navteq, která se zabývá tvorbou digitálních map, na celkovém prodeji přenosných zařízení, která navigaci zvládají, se podílejí zhruba 85 % jednoúčelové přístroje. Zatímco před dvěma roky na trhu existovalo asi deset výrobců, v současnosti si zákazníci mohou vybírat mezi stovkou značek.

Vedle specializovaných přístrojů lze používat navigační software v přenosných kapesních počítačích či nejnověji v mobilních telefonech. Automobilky pak vybavují palubní desky automobilů pevnými navigačními systémy. Např. mapy střední a východní Evropy do svých vozidel montuje v současnosti 29 výrobců, v loňském roce to bylo jen 17. Florian Künne ze společnosti Navteq předpokládá, že do roku 2009 budou nabízet pokrytí regionu všechny automobilky. Vývoj navigačních systémů směřuje hlavně k poskytování dynamických dat, které uživatelé nejvíce požadují. Jde o aktuální informace o dopravních zácpách či uzavírkách. Samotná mapová navigace bude podle Navteq stále více doplněna o inteligentní dopravní systémy ADAS, které usnadňují řízení motorových vozidel; umějí např. upozorňovat na rychlostní omezení či aktivně kontrolovat odstup vozidel. Navigační systémy budou v budoucnu zřejmě využívat i pojišťovny. Pomocí záznamů o pohybu vozidla budou moci individuálně stanovit pojistné podle chování řidiče.

Podle některých odhadů se hitem budoucnosti stane především navigace v mobilech. Telefonních přístrojů se zabudovaným GPS modulem se loni prodalo v Evropě zhruba tři miliony. Podle odhadu analytické firmy IMS Research má však toto číslo narůst na 70 milionů v roce 2010, celosvětově má dosáhnout téměř 300 milionů.

Navigační systémy se stále zdokonalují a zlevňují, počet jejich uživatelů stoupá. Foto: Blaupunkt

Společnost Elmarco získala prestižní světovou cenu NASA

NANOTECHNOLOGIE: Liberecká firma Elmarco získala prestižní ocenění Nano 50, které uděluje magazín Nanotech Briefs vydaný NASA Tech Briefs. Uznání světových odborníků získala za filtrační materiál s názvem NANOSPIDER AntimicrobeWeb – materiál, z něhož se mj. vyrábějí ústní roušky s téměř stoprocentní účinností záchytu virů a bakterií, se dostal mezi dvanáct oceněných výrobků v kategorii „Produkt“. Elmarco se tím zařadilo mezi renomované společnosti, jakými jsou vítězové předchozích ročníků Motorola, General Motors, IBM, Easton Sports a další. „Je to zatím náš největší mezinárodní úspěch,“ komentoval majitel společnosti Elmarco Ladislav Mareš. Oceněný NANOSPIDER AntimicrobeWeb slouží k odstraňování fyzikálních a biologických nečistot z vdechovaného nebo vydechovaného vzduchu. Jeho vlastnosti ho předurčují k použití především v medicíně. Oblíbené roušky vyrobené pomocí technologie Nanospider byly s výrobními výsledky testovány v americké Nelson Laboratories v Salt Lake City, kde bylo potvrzeno, že záchyt virů a bakterií je větší než 99,9 %. Nanotechnologie jsou rovněž jedním z témat nového vydání časopisu Technik.

Orlík předvedl v Polsku své kompresorové novinky

STROJIRENSTVÍ: Výrobní družstvo Orlík-Kompresory představilo na veletrhu v polské Poznani novinky ze svého výrobního programu, mezi nimi mj. vysoce úsporný šroubový kompresor ORL 30V s variabilním řízením dodávky vzduchu pomocí frekvenčního měniče a pneumatické nářadí zn. VESSEL, pístovou stabilní kompresorovou stanici SKS 17/250 a elektrocentrálu SPG 6500 TX pro mobilní použití při napájení jedno- i třífázových elektrospotřebičů v místech bez elektrické sítě. Kompresory Orlík mají v Polsku dlouholetou tradici a jsou vnímány jako špičková ukáзка českého strojírenství. Na veletrhu bylo uzavřeno několik významných kontraktů na dodávky kompresorů do polských průmyslových podniků i obchodní sítě. Velký zájem vzbudily i nové velké kompresory z Orlíku ORL 90 s jmenovitým výkonem 90 kW a varianta v provedení s variabilním řízením dodávky vzduchu pomocí frekvenčního měniče ORL 90 V. Z oblasti stavebnictví byl zájem o přívěsné mobilní kompresory Orlík a pojízdné kompresorové stanice PKS 51 vhodné pro pohon sbíjecích a bouracích kladiv. Vzhledem k obrovskému důlnímu a chemickému průmyslu Polska vzbudily zájem polských firem i speciální nevýbušná provedení kompresorů.

Model ORL 37 je jedním z výrobního družstva Orlík Kompresory.

Do výzkovské průmyslové zóny mří SMC a GM Plast, zaměstnají stovky lidí

Výzkovská průmyslová zóna Nouzka II zaměstná do dvou let kolem 200 lidí. V roce 2009 tu zahájí výrobu společnosti SMC a GM Plast. Japonská SMC chce postupně přijmout 200 až 300 lidí. Firma vyrábí a montuje hydraulická zařízení, sídlí i v Brně a o pár kilometrů dál teď vybuduje svoji 12. českou pobočku. Půjde o centrum pro výzkum a vývoj a celoevropské školicí středisko. Z větší části zaměstná inženýry. GM Plast, která vyrábí plastové výlisky pro průmysl i pro domácnosti, se do zóny přestěhuje ze současného výzkovského areálu, kde má 120 zaměstnanců. Plánuje rozšíření výroby a nábor desítek zaměstnanců, bude potřebovat i výrobní dělníky.

Nouzka II je jednou ze čtyř výzkovských průmyslových zón. Má rozlohu 13,5 hektaru. Pět hektarů koupila SMC, 3,5 hektaru GM Plast. O prodeji dalších tří hektarů teď město jedná s několika zájemci, do přípravy zóny, hlavně do stavby sítě a silnic, investuje asi 50 milionů Kč. I když zatím Nouzka II není zcela zaplněna, radnice už přemýšlí o dalších vhodných pozemcích pro průmysl. Zatím uvažuje o tom, že investorům nabídne pozemky poblíž současných zón Sochorovo I a II a Nouzka I a II. K dosavadním skoro 40 hektarům by tak mohlo přibýt dalších 15 hektarů.

Železáři nakoupili výzkumné ústavy

Třinecké železářny koupily dva výzkumné ústavy – Vítkovice-Výzkum a vývoj a firmu H&S Progress, nástupnickou společnost vzniklou z bývalého Výzkumného ústavu Hutnictví železa. Cílem obou akvizic je posílit výzkumné kapacity skupiny Třinecké železářny-Moravia Steel a získat zakázky od jiných hutních podniků, řekl předseda dozorčí rady Třineckých železáren Tomáš Chrenek. Ve společnosti Vítkovice-Výzkum a vývoj oceláři získali 99 %, firmu H&S Progress koupili celou. Oba výzkumné ústavy byly založeny v období před 1989, kdy sloužily celému československému hutnictví. V 90. letech se osamostatnily jako privátní firmy. „Oba výzkumy se vzájemně doplňují. Vítkovický výzkum realizoval jen primární výzkum, kdežto VÚHŽ i aplikovaný výzkum a měl k tomu i provozní kapacity s výrobou zhruba 50 tisíc tun speciálních výrobků z oceli,“ poznamenal Chrenek. Třinecké železářny proto plánují, že výzkumy sjednotí do jednoho komplexního celku, který pokryje veškeré potřeby českého hutnictví.

„Chceme zlepšit jejich ekonomiku, získat zakázky od jiných hutních podniků nejen z ČR a sloužit jako výzkumný servis primárního a aplikovaného výzkumu pro celou paletu hutních podniků. Vítkovický výzkum směřuje velmi intenzivně a má výsledky třeba i v jaderném programu,“ prohlásil Chrenek s tím, že koupě obou výzkumných ústavů představuje investici v desítkách milionů korun. Společnost Vítkovice-Výzkum a vývoj zkoumá mj. nové kovové materiály a zkouší materiálové vlastnosti oceli a slitin. VÚHŽ je dodavatelem pro automobilový průmysl, hutnictví a strojírenství, vyrábí automatizační techniku a zařízení pro sekundární metalurgii.

Zlínská univerzita Tomáše Bati získala novou špičkovou laboratoř

VÝZKUM: Na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně (UTB) od konce června funguje nová laboratoř „Integrované technologické a řídicí systémy v budovách – Inteligentní budovy“. Unikátní pracoviště bylo navrženo jako výukové, experimentální a výzkumné centrum se zaměřením na monitorování a management vyspělých technologických systémů v tzv. inteligentních budovách. Významným partnerem při realizaci projektu byla firma Siemens, která dodala kompletní portfolio nejmodernějších produktů měření a regulace pro vzduchotechniku, a firma Airtechnology, jež se postarala o oživení celého systému. Společnost Siemens do projektu dodala řídicí prvky (regulátory, komunikační karty a převodníky), frekvenční měniče, ventily, servopohony vzduchotechnických klapek a čidla. Všechny komponenty mezi sebou komunikují prostřednictvím moderních komunikačních protokolů KNX a OPC, což umožňuje tvorbu otevřených technologických systémů s návazností na další systémy.

Nová laboratoř, která je jediným zařízením svého druhu v ČR, nabídne pedagogům a studentům Fakulty aplikované informatiky unikátní možnost simulace reálných aplikací v oblasti vzduchotechniky. Uživatelé se budou moci seznámit se zásadami projektování a obsluhy vzduchotechnických aplikací za použití špičkové techniky. Systematická spolupráce mezi Univerzitou Tomáše Bati a společností Siemens funguje již delší dobu. Oba subjekty úzce spolupracovaly již při výstavbě laboratoří integrované automatizace (LABI), které byly na Fakultě aplikované informatiky uvedeny do provozu k květnu loňského roku.

Unikátní nová zlínská technologická laboratoř UTB patří k nejmodernějším zařízením svého druhu v ČR.

Stroj v hodnotě 50 milionů Kč z ČKD Blansko zamířil na Ukrajinu

STROJIRENSTVÍ: ČKD Blansko Holding, a.s., tradiční výrobce těžkých svislých soustruhů, tzv. karuselů, vyexpedovalo obráběcí stroj SKD 40/47 D v hodnotě 50 milionů Kč ukrajinské firmě ZAO NKMZ Kramatorsk. U stroje je použito několik nových technických řešení a inovací. Především se jedná o zcela nový systém frézování. Stroj je navíc doplněn CNC řízenou univerzální frézovací hlavou. Mezi inovace se řadí lepší systém zásobníků automatické výměny pro 25 nástrojů apod., stroj je vybaven bohatým volitelným příslušenstvím. Díky těmto i dalším novým řešením se výrazně zlepšily nejen technologické možnosti stroje, ale i jeho celková technická úroveň. Montáž stroje v Kramatorsku potrvá 10 týdnů. Nyní ČKD Blansko vyrábí další dva stroje pro ZAO NKMZ Kramatorsk v hodnotě 78 milionů Kč a na červenec se připravují závěrečná obchodně-technická jednání o dodávce karuselu SKJ 80-160 D. Kromě jednání o dodávkách nových strojů probíhají jednání o modernizaci strojů stávajících v počtu dvou až tří kusů ročně.

Obří karusel SKD 40/47D z ČKD Blansko.

Světový výrobce izolací Rockwool modernizuje v ČR svou výrobní linku

Dánský výrobce stavebních izolací Rockwool, největší světový výrobce izolací z kamenné vlny, ve své jediné české továrně v Bohumíně na Karvinsku investoval 515 milionů Kč do modernizace výrobní linky. Investice jsou nutné pro další rozvoj závodu, pomohou zvýšit výrobu o 40 až 50 % a také zaměstnat asi deset pracovníků, řekl generální ředitel společnosti pro jihovýchodní Evropu Dick Bogaert. V závodě nyní pracuje 200 lidí. Bohumínský Rockwool, který začal výrobu v roce 1947 jako Severomoravská prefá a později se přejmenoval na Prefizol, investoval v letech 1998 až 2006, od svého včlenění do skupiny dánského výrobce, v součtu 721 milionů Kč a výroba se více než ztrojnásobila.

Číňané se zajímají o investice v Česku

Čínská firma Yuncheng Plate Making vyrábějící hlubokotiskové válce využívané v tiskařských strojích má zájem postavit svůj závod v Nymburce. Po firmě Changhong Europe Electric, která v Nymburku vyrábí televizory, by tak šlo o druhou významnou čínskou investici v tomto městě, řekl místostarosta Nymburku Miloš Petera. Firma má zájem o pozemek o výměře asi 6600 m² a sama si vyhlédla plochu proti Changhongu v průmyslové zóně na severu města. Podle místostarosty preferuje Yuncheng Plate Making výstavbu nového závodu na zelené louce. Pokud nevzniknou žádné komplikace, měla by se v plánované továrně rozběhnout výroba už v dubnu 2008.

Do České republiky míří řada čínských společností. Zatím největší čínskou investicí je právě továrna firmy Changhong Europe Electric v Nymburku, do které společnost investovala asi 315 milionů Kč, chystá se navíc stavět inovační a vývojové středisko.

Šanghajska loděnice Hudong-Zhonghua Shipbuilding Group, která je třetím největším výrobcem lodí na světě, plánuje vstup do českých loděnic v Děčíně. Počet čínských investorů by se v budoucnu mohl výrazně zvýšit. Podle čínských představitelů by k tomu měla přispět i česká vláda. Číňané potřebují více informací o investičních příležitostech a sěžují si na pomalý postup českých úřadů při vyřizování potřebných povolení.

ZAJÍMAVOSTI

První jadernou energii pustili do sítě před 53 lety v Rusku

První civilní jaderná elektrárna zahájila provoz v ruském Obninsku před 53 lety.

JADERNÁ ENERGETIKA: Zatímco ve využití jaderné reakce pro válečné účely měli náskok před zbytkem světa Američané, v komerčním využití je předběhl tehdejší Sovětský svaz. První jaderná elektrárna na světě byla uvedena do provozu 27. června 1954 v ruském Obninsku asi 110 km jihozápadně od Moskvy. Měla vodou chlazený a grafitem moderovaný reaktor AM-1 (Atom Mirny – Mírový atom) výkon 5000 kW a elektrinu do sítě dodávala pět let. Později byla využívána jen k vědeckým účelům. Kolem elektrárny bylo vybudováno celé město a laboratoře, které z Obninska vytvořily středisko sovětského jaderného výzkumu. Postupně však význam prvního reaktoru nebyl ani z odborného hlediska tak velký, aby omluvil vysoké náklady na jeho další provoz, a proto 30. dubna 2002 Rusko

svou nejstarší jadernou elektrárnu definitivně uzavřelo. Američané první jadernou energii pustili do sítě z reaktoru v pennsylvánském Shippingportu v roce 1957. Stali se tak po britské Calder Hall, spuštěné v roce 1956, až třetí mocností s jaderným reaktorem ve veřejné síti.

Objednejte si předplatné
časopisu

Technik

na zelené lince 800 11 00 22
nebo na <http://technik.ihned.cz>.

Předplatitelé mají přístup do
elektronického archivu časopisu
ZDARMA.

Stačí se zaregistrovat na adrese
<http://predplatitel.ihned.cz>.

Inspirátor počítačů by se letos dožil významného jubilea

ICT: Před 95 lety se narodil ideový otec počítačů Alan Turing. Fenomenální britský matematik Alan Turing, narozený 23. června 1912 v Londýně a považovaný za jednoho z otců moderních počítačů, dokázal zúročit své takřka geniální matematické a fyzikální nadání v mnoha oblastech souvisejících nejen s počítači – od logiky přes teorii pravděpodobnosti a umělou inteligenci až třeba po neurologii. Jeho schopností za druhé světové války využívala i britská vláda: Turing se úspěšně podílel na odhalení principu tehdy nejdokonalejšího šifrovacího stroje – německé Enigmy. Mezi jeho nejznámější příspěvky do počítačové historie nicméně patří tzv. Turingův stroj. Popis tohoto abstraktního počítače publikoval v roce 1936, kdy mu bylo pouhých 24 let! Po válce odešel na univerzitu v Manchesteru, kde zkonstruoval zřejmě vůbec první programovatelný elektronický počítač na světě. Zemřel v necelých 42 letech 7. června 1954 za záhadných okolností – na otravu kyanidem draselným.

Bankomaty slouží lidem už čtyři desetiletí – první měli Britové

VYNÁLEZY: Před 40 lety byl v Londýně instalován první bankomat. Přístroje, které původně vznikly jako nouzová možnost pro výběr hotovosti, se staly prvním počítačovým zařízením a současně distribučním kanálem obsluhovaným laickou veřejností, a byly zařazeny mezi 100 nejvýznamnějších vynálezů 20. století.

Autorem moderního bankomatu byl Skot John Shepherd-Barron, jemuž vadila omezená otevírací doba bank. Se svým nápadem přišel v roce 1965 k šéfovi banky Barclays a ten z něj byl nadšen (prý ho přesvědčil během 82 sekund). První automat na peníze tak spatřil světlo světa 27. června 1967 pod názvem BarclaysCash v pobočce banky v severolondýnské čtvrti Enfield. Mohli jej využívat jen vybraní klienti banky, kteří dostali speciální děrné štítky. Po zadání kódu PIN a vložení štítku jim přístroj vydal jedinou bankovku v hodnotě deseti liber. Pokud si chtěli klienti vybrat větší částku, museli použít více štítků. Už tento bankomat byl však vybaven „displejem“, který zobrazoval instrukce zákazníkům. Enfieldský bankomat vyvolal nadšení – na první veřejné představení se přišlo podívat tolik lidí, že kompletně zablokovali přílehlou ulici. O dva dny později byl instalován druhý bankomat v britské National Westminster Bank a následující rok byly podobné přístroje instalovány i ve Francii, Švédsku a Švýcarsku. Dnes je ve světě přibližně 1,5 milionu bankomatů, nejvíce – přes 400 tisíc – jich je v USA. Jejich počet stále roste, podle odborníků je bankomat někde po světě instalován asi každých pět minut. Zatímco v roce 1975 bylo na světě v provozu přes 5000 bankomatů, v roce 2000 jich byl již milion.

Prvenství Britů někdy zpochybňují Američané, kteří připisují prvenství Donu Wetzelovi z Dallasu, v jehož hlavě se v roce 1967 zrodila myšlenka „automatického pokladníka“ (Automated Teller Machine), který vyplácí i přijímá peníze a provádí převody mezi účty. Wetzel tehdy pracoval ve společnosti zabývající se vývojem zařízení pro třídění zavazadel na letištích a jeho firma se ujala výroby bankomatu. Prototyp byl zprovozněn v září 1969 v pobočce Chemical Bank v newyorském Rockefellerově centru. Jeho vývoj přišel na 5 milionů dolarů, zato ale přijímal plastické karty s magnetickým proužkem, který obsahoval údaje nutné pro identifikaci účtu klienta a jeho PIN. Vůbec první bankomat na světě ale zkonstruoval Američan Luther George Simjan, který svůj mechanický typ bankomatu instaloval v roce 1939 v New Yorku. Kvůli malému zájmu byl ale po půl roce zrušen.

Obyvatelé Československa se mohli do roku 1989 setkat s bankomatem jen v cizině. První off-line automat byl instalován v pobočce České spořitelny 15. ledna 1989 na Václavském náměstí v Praze, sloužil ale jen pro zaměstnance spořitelny. První on-line bankomat v zemích bývalého RVHP uvedla do provozu v únoru 1992 Komerční banka.

Takhle to před 40 lety začínalo ...

Vážení čtenáři,
toto je poslední předprázdninové vydání elektronického newsletteru Technik. Další číslo obdržíte 12. července a pak každých 14 dní až do konce prázdnin. Od 6. září budeme jako obvykle pokračovat v týdenní periodicitě vydávání. Přejeme vám krásné léto a příjemné prožití dovolených.
Redakce

PERSONÁLIE

- Generální ředitelkou pro rozvoj trhů střední a východní Evropy softwarové firmy **Microsoft** bude **Veronika Příkrylová**, která dosud řídila marketingové aktivity společnosti v Estonsku, Litvě, Lotyšsku a Kazachstánu.
- **Hitachi Data Systems** jmenovala vedoucí pracovníky odpovědné za servisně orientovanou storage řešení a rozvoj podnikových činností. Viceprezidentem pro strategii a vývoj globálních řešení se stal **John Mansfield**, viceprezidentem pro plánování a rozvoj podnikových činností se stal **Brian Householder**.
- Těžařská firma **OKD** pokračuje v posilování manažerského týmu. Finanční ředitelkou se stane **Miloslava Trgíňová** a ředitelem pro strategii a rozvoj bude **Ján Fabián**.

PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI

MECAS ESI, s.r.o.

Konzultanti v oblasti počítačové simulace nárazových zkoušek a plošného tváření pro aplikace PAM-CRASH/SAFE a PAM-STAMP

Požadujeme:

- VŠ tech. směru (i absolventi)
- zkušenosti s Pam-Crash/Safe nebo Stamp
- popř. zkušenosti s výpočty v oblasti MKP výhodou
- AJ na komunikační úrovni

Kontakt:

Sabina Hůlková, tel.: 377 432 958,

e-mail: sabina.hulkova@mecasesi.cz

Info: www.mecasesi.cz

Siemens Industrial Turbomachinery, s.r.o.

Konstruktér turbín pro technické specifikace a projektovou činnost, spojené s přípravou a zhotovováním technické dokumentace turbíny s příslušenstvím.

Požad.: VŠ strojní, znalost konstruování ve strojírenství, schopnost pracovat v programu MS Office, AutoCad, ProE, AJ pokročilý, NJ či RJ výhodou.

Kontakt: Siemens Industrial Turbomachinery, Bc. Alžběta Dvořáková, tel.: 545 105 156, e-mail: alzbeta.dvorakova.ext@siemens.com

SSI Schäfer, s.r.o.

Produktový manažer pro organizaci výrobního střediska, vedení projektů, kalkulace, komunikaci se zákazníkem.

Požad.: VŠ/ŠŠ strojní, znalost NJ, popř. AJ, schopnost vedení týmu, orientaci ve výkresové dokumentaci, praxe.

Kontakt: SSI Schäfer, Dagmar Pecarová, tel.: 581 820 290

**HLEDÁTE NOVÉ PRACOVNÍKY?
NAJDEME MÍSTO I PRO VÁŠ INZERÁT...**

ELEKTRONICKÝ ZPRAVODAJ MĚSÍČNÍKU TECHNIK, web: <http://technik.ihned.cz>. Vychází jednou týdně. Registrován pod ISSN 1214-9802. Kontakt: Economia, a.s., Dobrovského 25, 170 55 Praha 7; Josef Vališka, šéfredaktor, tel.: 233 071 421, josef.valiska@economia.cz; Bohumír Kotora, redaktor, tel.: 233 071 492, bohumir.kotora@economia.cz; Zuzana Nikolovová, inzertní manažerka časopisu, tel.: 233 071 779, zuzana.nikolovova@economia.cz; Zdeněk Bláha, inzertní manažer časopisu, tel.: 233 071 505, zdenek.blaha@economia.cz. © Všechna práva vyhrazena. Bez předchozího písemného souhlasu vydavatelství Economie, a.s., je zakázána jakákoliv další publikace, přetištění nebo distribuce (tištěnou i elektronickou formou) jakéhokoli materiálu nebo části materiálu zveřejněného v tomto PDF servisu. Společnost Economie, a.s., využívá agenturní zpravodajství ČTK, která si vyhrazuje veškerá práva.